

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره و راهنمایی

کمیته برنامه ریزی علوم تربیتی

شاخه راهنمایی و مشاوره

گروه علوم انسانی

مصوب دویست و هفدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۰/۲/۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره و راهنمایی

گروه: علوم انسانی

کمیته: برنامه‌ریزی علوم تربیتی

رشته: مشاوره

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه‌ریزی در دیست و هفدهمین جلسه مورخ ۱۳۷۰/۲/۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی که توسط کمیته تخصصی علوم تربیتی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه‌ریزی تهیه شده و به تصویب این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی زیر تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است . .

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند . .

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی میباشند . .

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و بابت تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند . .

ماده ۲- از تاریخ ۱۳۷۰/۲/۸ کلیه دوره های آموزشی

ویرنا مه های مشابه موه سات آموزش در زمینه کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی در همه دانشگاه ها و موه سات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاه ها و موه سات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایر ویرنا مه جدید را اجرا نمایند .

ماده ۳- مشخصات کلی ویرنا مه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی

ارشد مشاوره و راهنمایی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود .

رای صادره دویست و هفدهمین جلسه شورای عالی ویرنا مه ریازی

تاریخ ۱۳۷۰/۲/۸

در مورد ویرنا مه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی

(۱) ویرنا مه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب رسید .
(۲) ویرنا مه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رای صادره دویست و هفدهمین جلسه شورای عالی ویرنا مه ریازی مورخ ۱۳۷۰/۲/۸ در مورد ویرنا مه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی صحیح است بمرور اجرا گذاشته شود .

دکتر مظفری

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت : به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا

ابلاغ میشود .

دبیر شورای عالی ویرنا مه ریازی
سید محمد کاظم نائینی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته مشاوره

ضرورت و اهمیت

زندگی پیچیده امروزی و پیش بینی پیچیده تر شدن آن در آینده و مشکل تر گردیدن انتخاب ما و تصمیم گیریها و افزایش مسائل روانی- اجتماعی ناشی از وضعیت کنونی زندگی فردی و اجتماعی و همچنین توجه نظام آموزش عالی کشور به توسعه دوره های کارشناسی ارشد ایجاب می کند تا به منظور تربیت افرادی که قادر به ارائه خدمات مشاوره ای، سازماندهی برنامه ریزی، تحقیق و آموزش در زمینه های مربوط به مشاوره باشند دوره کارشناسی ارشد مشاوره ایجاد گردد.

اهداف

هدف از اجرای برنامه دوره کارشناسی ارشد مشاوره تربیت افرادی است که بتوانند:

۱- به ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه مسائل روانی، تربیتی، شغلی، تحصیلی و خانوادگی در

موسسات آموزش عالی، سازمانهای بهزیستی و تامین اجتماعی و دادگاهها

و بنیادهای و نهادهای انقلابی بپردازند.

۲- به تدریس دروس مشاوره در موسسات آموزشی در سطح کارشناسی یا پائین تر از آن اقدام

کنند.

۳- در زمینه موضوعات مربوط به راهنمایی و مشاوره تحقیق نمایند.

۴- برنامه ریزی و سرپرستی خدمات مشاوره ای در مراکز مربوط را عهده دار شوند.

۲- طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی ارشد رشته مشاوره به صورت آموزشی و ناپیوسته بوده و طول آن سه طویر متوسط ۲ سال می باشد که در طی آن دانشجویان قادر خواهند بود مجموعه دروس نظری و عملی این دوره را بگذرانند. حداکثر مدت مجاز تحصیل در این دوره ۳ سال است. هر سال تحصیلی شامل دو نیمسال و هر نیمسال دارای ۱۷ هفته کامل آموزشی می باشد.

۳- شرایط گزینش دانشجوی

الف - دارا بودن شرایط عمومی ورود به دانشگاه

ب - داشتن گواهینامه کارشناسی در یکی از رشته های مشاوره و راهنمایی، امور تربیتی و مشاوره آموزش و پرورش پیش دبستانی، مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، آموزش و پرورش افراد استثنائی، روان شناسی، مددکاری اجتماعی.

تیمبره : داوطلبانی که دارای گواهینامه کارشناسی به غیر از مشاوره و راهنمایی و یا امور تربیتی

و مشاوره هستند در صورت قبول شدن در امتحانات ورودی ملزم به گذراندن دروس -

جبرانی و کمبود که بعداً " به تفکیک برای رشته های تحصیلی مورد قبول تعیین خواهد شد می باشند.

ج - نداشتن نقض و بیماری جسمانی روانی به گواهی و تأیید پزشک مورد اعتماد وزارت -

فرهنگ و آموزش عالی.

د - داشتن حداقل معدل ۱۵ یا معادل آن در نظام نمره گذاری حرفی

ه - شرکت و قبولی در مصاحبه حضوری به منظور بررسی خصوصیات شخصی متناسب با

کار و حرفه مشاوره

۴- مواد امتحانی

- ۱- مبانی و نظریه‌های راهنمایی و مشاوره
- ۲- روشها و فنون راهنمایی و مشاوره
- ۳- روان شناسی عمومی، روان شناسی رشد، روان شناسی تربیتی و روان شناسی شخصیت
- ۴- اصول و فلسفه تعلیم و تربیت
- ۵- زبان خارجه تخصصی

۵- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد آموزشی ناپیوسته مشاوره دارای ۳۶ واحد

به شرح زیر می باشد:

الف - دروس الزامی	۳۲ واحد
ب - دروس انتخابی	۴ واحد

۶- نقش و توانائی فارغ التحصیلان

باتوجه به اهداف این برنامه فارغ التحصیلان این دوره می توانند به عنوان

- ۱- یک مشاور در مراکز و موسسات نامبرده در اهداف انجام وظیفه نمایند.
- ۲- یک مدرس در موسسات آموزش عالی دروس مشاوره را تدریس کنند.
- ۳- یک مدیر برنامه و امور مراکز مشاوره را سرپرستی کنند.
- ۴- یک محقق در موضوعات مربوط به راهنمایی و مشاوره تحقیق کنند.

فصل دوم

جدول دروس دورکارشناسی ارشد ناپیوسته

مشاوره و راهنمایی

الف - دروس الزامی

کد درس	نظام درس	تعداد واحد	ساعت		بیشتر از زمان ارائه در
			نظری	عملي	
۱-	نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان درمانی	۳	۵۱	۵۱	
۲-	نظریه‌ها و روشهای مشاوره گروهی	۳	۳۴	۶۸	
۳-	نظریه‌ها و روشهای مشاوره حرفه‌ای	۳	۳۴	۶۸	
۴-	نظریه‌ها و روشهای مشاوره خانواده	۳	۳۴	۶۸	
۵-	تمرین مشاوره در آزمایشگاه	۱	۳۴		
۶-	تهیه و کاربرد آزمون‌ها در مشاوره	۳	۱۷	۸۵	
۷-	آمار استنباطی	۳	۳۴	۶۸	
۸-	روشهای تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی روانشناسی	۳	۳۴	۶۸	
۹-	مکاتب فلسفی و آراء تربیتی	۲	۳۴		
۱۰-	تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته	۲	۳۴		
۱۱-	کارورزی	۲	۱۳۶		درس نیمسال آخر
۱۲-	پایان نامه	۲	-	-	درس نیمسال آخر

ب - دروس انتخابی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	نسبت		مشتدا زبانه دروس
			نظری	عملی	
۱	مشورت در خدمات راهنمایی و مشاوره	۲	۳۴	۳۴	نظریه‌های پیشرفته مشاوره
۲	موضوعات و مسائل اخلاقی در مشاوره	۲	۳۴	۳۴	" " "
۳	مشاوره نوتوانی	۲	۱۷	۳۴	نظریه‌ها و روشها مشاوره خانواده
۴	مسائل راهنمایی و مشاوره در ایران و جهان	۲	۳۴	۳۴	درس نیمسال آخر
جمع					

* دانشجویان موظفند دودرس از دروس فوق را با توجه به امکانات دانشگاه مجری انتخاب و به عنوان دروس انتخابی می‌گذرانند.

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مهندسی

وراهنمائی

نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان‌درمانی

کندرس (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی (۲)

هدف: بررسی و مطالعه تطبیقی و انتقادی نظریه‌های رایج مشاوره و روان‌درمانی

سرفصل دروس: ۵۱ ساعت

مطالعه دقیق و عمیق نظریه‌های تحلیل روانی، رفتارگرایی، شناختی و پدیدارشناسی

هر دانشجو موظف است بر اساس یادگیری و تجارب خویش، نظریه‌شخصی خود را در زمینه

مشاوره و روان‌درمانی تدوین کند و ارائه دهد.

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره گروهی

کندرس : (۲)

تعداد واحد : ۳۰

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان درمانی

هدف : شناخت مبانی، نظریه‌ها و روش‌های مشاوره و روان درمانی گروهی و یادگیری طرز کاربرد آنها در مشاوره و روان درمانی گروهی و کار گروهی با مراجعین مختلف

سرفصل دروس : (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت ۱ یک واحد عملی ۳۴ ساعت)

تاریخچه و ریشه‌های گروه درمانی (روش آزمایشگاه، گروه تعلیم حساسیت، گروه‌های T و گروه‌های مواجهه) ساخت گروه، پویایی‌های گروهی، رهبری، ارتباط غیرکلامی در گروه نظریه‌های گروه درمانی شامل روان‌نمایش، کشتالت، تحلیل تعاملی روان‌تحلیلی، رفتار درمانی، مراجع محوری، درمان‌گزینستانسیالیستی، عقلی یا عاطفی (هریک از نظریه‌ها باید شامل مبانی نظری، اهداف درمانی، ترکیب و تشکیل گروه، فنون درمان، مراحل درمان، مراحل درمان و نقش درمان‌گر باشد).

مشاوره گروهی با مراجعین مختلف از جمله کودکان، نوجوانان، معلولین، زن و شوهرها، معتادین و سالمندان

دانشجویان باید به صورت عملی در گروه‌های مشاوره و روان درمانی شرکت و سپس قبیل گروه‌ها را اداره کنند.

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره حرفه‌ای

کد درس (۲)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیشنیاز: راهنمایی و مشاوره شغلی- حرفه‌ای

هدف: آشنایی دانشجویان با نظریه‌های مربوط به تحول و تکامل زندگی حرفه‌ای و کسب توانایی در استفاده از آنها در مشاوره شغلی و حرفه‌ای.

سرفصل دروس: (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت + یک واحد عملی ۳۴ ساعت)

فرآیند تصمیم‌گیری و انتخاب شغلی (تصمیم‌گیری و عوامل موثر در آن، مفاهیم و ابعاد انتخاب شغلی، عوامل درونی و بیرونی موثر در انتخاب، مشکلات انتخاب شغلی) + نظریه‌های مشاوره حرفه‌ای (شامل تعریف و لزوم نظریه و بیان و مطالعه تطبیقی نظریه‌های خصیصه‌عامل، جامعه‌شناسی، خویشتن‌پنداری و شخصیتی) + عوامل موثر در اشتغال شامل انگیزش، سازش، موفقیت، و رضایت شغلی + سازمان‌دهی دنیای کار شامل طبقه‌بندی مشاغل و اطلاع‌رسانی + طراحی و برنامه‌ریزی حرفه‌ای + تحقیق و نظریه‌پردازی در مشاوره حرفه‌ای.

بخش عملی:

درس شامل بررسی و مطالعه مشاغل موجود و تغییرات آن در جامعه + تدارک و طبقه‌بندی اطلاعات شغلی + تهیه مدل‌ها و طرح‌های راهنمایی تحصیلی و شغلی و اجرای آنها در یک موسسه.

نظریه ها و روشهای مشاوره خانواده

کد درس : (۴)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : ۲ واحد نظری ، ۱ واحد عملی

پیشنیاز : نظریه های پیشرفته مشاوره و روان درمانی ، نهاد خانواده در اسلام و ایران
هدف : آشنائی با مبانی نظریات و کاربرد خانواده درمانی

سرفصل دروس : (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت + یک واحد عملی ۳۴ ساعت)

مبانی روان درمانی خانواده ، نظریات و کاربرد روان درمانی خانواده از دیدگاه های
روان تحلیلی ، ارتباطی ، روشهای رفتاری ، روشهای چندنسلی خصوصا " نظریه
بوئن ، دیدگاه های سیستمی (شامل کلیات نظریه سیستمها ، تفاوت دید سیستمی
دید سنتی روان درمانی ، خصوصا " نظریه ساختی مینویشن و استراتژیک همالی) ، اشاره به
درمان زناشویی طلاق و طلاق درمانی در قسمت عملی دانشجویان راهنمایی استاد و استفاده
از یادگرفته های خود لا اقل با دو خانواده به کار درمانی می پردازد و کار خود را ارائه می کند .

تمرین مشاوره در آزمایشگاه

کد درس : (۵)

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیشنیاز : روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف : یادگیری عملی فنون مصاحبه مشاوره‌ای و تمرین آن در آزمایشگاه مشاوره یا

استفاده از دستگاه ویدیو و پخش

سرفصل دروس : (یک واحد عملی ۳۴ ساعت)

فنون مشاوره شامل گوش دادن، سؤال کردن، بازگویی گفتار، انعکاس احساسات

خلاصه کردن، تماس، اطمینان دادن، آرامش دادن، تمرکز، تعبیر و تفسیر، مواجهه، دستور

العمل دادن، بی پرده‌گویی، .....

تهیه و کاربرد آزمون‌ها در مشاوره

کد درس: (۶)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۲ واحد عملی

پیشنیاز: کاربرد آزمون‌های روانی در مشاوره

هدف: معرفی تفصیلی آزمون‌های روانی و یاد دادن چگونگی تهیه، اجرا و تعبیر و تفسیر و استفاده از نتایج آنها در مشاوره.

سرفصل دروس: (یک واحد نظری ۱۷ ساعت + دو واحد عملی ۶۸ ساعت)

- معرفی تفصیلی سه (۳) تست شخصیتی از قبیل mmp1 و رورشاخ و یاد دادن

مراحل تهیه عملکرد، و چگونگی استفاده از نتایج آن بایادآوری اشکالات تست‌های شخصیت

- معرفی تفصیلی ۴ تست هوشی از قبیل وکسلر، ترمن-مربل، کتل، وپی بردن به مراحل

تهیه عملکرد و چگونگی استفاده از نتایج آن بایادآوری اشکالات تست‌های هوشی

- معرفی تفصیلی سه (۳) سیاه‌رغبت از قبیل kPR, VPI, MVI, SCLL

وپی بردن به مراحل تهیه، عملکرد چگونگی استفاده از آنها بایادآوری اشکالات سیاه‌رغبت

- معرفی تفصیلی چند تست استعداد از قبیل CAT, GATB, PAT و آگماه

شدن از مراحل تهیه، عملکرد چگونگی استفاده از آنها بایادآوری اشکالات تست‌های

استعداد هر یک از دانشجویان موظفند آنتست به انتخاب خود از تست‌های فوق را تهیه

و اجرا کرده و نتایج آن را به صورت کتبی برای استاد گزارش نمایند.

آمار استنباطی

کد درس: (۷)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: آمار توصیفی، اندازه‌گیری و سنجش، روش تحقیقی

هدف:

سرفصل دروس: (دو واحد نظری ۲۴ ساعت + یک واحد عملی ۳۴ ساعت)

احتمالات

اصول، قواعد، تعاریف، قضایای اساسی احتمالات، توزیع دو جمله‌ای، بسط

دو جمله‌ای مقایسه‌ختم نرمال با توزیع دو جمله‌ای

نمونه برداری

جامعه آماری، نمونه پارامترها و مشخصه‌های آماری، تئوری نمونه برداری،

روشهای نمونه برداری

تئوری استنباط آماری

توزیع نمونه برداری، قضیه حد مرکزی، خطای استاندارد مشخصه‌های آماری، منطق

آزمون، فرضیه‌ها خطاهای نوع اول و دوم، توان آزمونها، مدل دو جمله‌ای در آزمون فرضیه‌ها

مراحل رسمی آزمون فرضیه‌ها

توزیع نرمال

توزیعهای احتمال برای داده‌های پیوسته فاصله‌ای

دنباله آمار استنباطی

توزیهای نرمال و ویژگیهای آنها
مدل خم نرمال در آزمون فرضیه ها (Z)
مدل خم نرمال در برآورد فاصله‌ای (فاصله اطمینان)

تکنیک های استنباطی در مسائل یکمتغیری

داده های طبقه ای

آزمون دو جمله ای، تقریب نرمال
آزمون تلفنمونه ای مجذور کای (X^2) و شرایط آن
آزمون تلفنمونه ای کولموگوروف - اسمیرنوف (D)

داده های فاصله ای

آزمون تلفنمونه ای Z برای میانگین جامعه
روش z برای فاصله اطمینان
آزمون تلفنمونه ای T برای میانگین جامعه، توزیهای T
روش T برای فاصله اطمینان

تکنیک های آماری در مسائل همبستگی دو متغیری

داده های طبقه ای

آزمون مجذور کای (X^2) در بررسی ارتباط بین دو متغیر
جدول بندی متقاطع، ضریب توافق (چوپوروف، کرامر)

دنیاله آمار استنباطی

داده‌های رتبه‌ای

آزمون معنی دار بودن همبستگی اسپیرمن

نمونه‌های کوچکتر از ۲۵ (P_S) و نمونه‌های بزرگتر از ۲۵ (Z_S)

داده‌های فاصله‌ای

آزمون معنی دار بودن همبستگی پیرسون وقتی

$$H_0: \rho = 0$$

$$H_1: \rho \neq 0$$

آزمون معنی دار بودن همبستگی پیرسون وقتی

فواصل اطمینان برای P روش Z فیشر

تکنیک‌های استنباطی در مسائل تجزیه تجربه

مقایسه گروه‌های مستقل در متغیر طبقه‌ای

آزمون احتمال دقیق فیشر، احتمال دقیق یک پی‌آمد خاص ($N < 5$)

آزمون مجذور کای (χ^2) برای همگوشی

مقایسه گروه‌های مستقل در متغیر رتبه‌ای

مقایسه دو گروهی

آزمون t مان-ویتینی ($N < 20$)

تقریب نرمال برای نمونه‌های بزرگ ($N > 20$)

مقایسه بیش از دو گروه مستقل در متغیر رتبه‌ای

تحلیل واریانس بر حسب رتبه‌ها، دستور کروسکال-والیس (H)

مقایسه گروه‌های مستقل در متغیر فاصله‌ای

روشهای تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روانشناسی

کد درس : (۸)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز : آمار توصیفی، آمار استنباطی، روش تحقیق، اندازه گیری و ارزشیابی

هدف :

سرفصل دروس : (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت ۱ واحد عملی ۳۴ ساعت)

نقش پژوهش علمی

علم و هدفهای آن، تبیین علمی، ماهیت پژوهش علمی، ویژگیهای فرآیند پژوهش علمی
روش علمی، مراحل فرآیند پژوهش، رابطه پژوهش با تئوری.

انتخاب مسأله و تشکیل فرضیه

دلایل نظری و کاربردی تدوین مسأله پژوهش، ویژگیهای مسأله پژوهشی، تدوین

فرضیه پژوهش و چگونگی تشکیل آن، منابع فرضیهها، کلیت و ویژگی فرضیهها، انواع فرضیهها
پژوهش مفاهیم، سازهها، تعاریف و متغیرها.

مفهوم، سازه، متغیر، تعریف سازنده و تعریف عملی، تشخیص و نامگذاری متغیرها

(متغیرهای وابسته، تعدیل کنندهها، متغیرهای کنترل و مداخلهگر)

نمونه برداری

تعاریف، اصطلاحات، پارامترها معه و مشخصههای آماری نمونه، توزیع نمونه برداری

طرح روشهای نمونه برداری، برآورد دقت طرحهای نمونه برداری.

تکنیکهای دستکاری و کنترل متغیرها

دنباله روشهای تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روان شناسی

اعتبار و روایی اندازه‌ها، عوامل تهدیدکننده روایی درونی و بیرونی، استفاده از گروه کنترل، روشهای معادل کردن گروههای آزمایشی و کنترل.

طرح پژوهش

اصول طرح پژوهش، طرح پژوهش به‌منزله کنترل واریانس، انواع واریانس (بین گروهها، داخل گروهها، نظامدار، خطا) روشها کنترل متغیرهای نامربوط و ناخواسته

انواع روشهای پژوهش

مطالعات همبستگی، روشهای تجربی و شبه تجربی، مطالعات علمی مقایسه‌ای و روشهای پس‌رویدادی، طرحهای نارسا و ملاکهای پیش‌تجربی، طرحهای تجربی اساسی، طرحهای عاملی.

اصول تحلیل و تفسیر داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها، تعبیر و تفسیر نتایج حاصل از تحلیل، انواع تحلیلهای آماری.

مکاتب فلسفی و آراء تربیتی

کد درس : (۹)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت نظریات تربیتی فیلسوفان مکاتب مختلف تجزیه و تحلیل و انتقاد از نظریات فلسفی ارائه نظریه خود.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

الف -

۱- ایده آلیسم و تعلیم و تربیت

۲- رئالیسم و تعلیم و تربیت

۳- پراگماتیسم و تعلیم و تربیت

۴- فلسفه تجدید بنای اجتماعی و تعلیم و تربیت

۵- اگسیستانشیالیسم و تعلیم و تربیت

ب -

۱- معرفت شناسی آرمان گرا و تربیت (ایده آلیسم)

۲- معرفت شناسی واقع گرا و تربیت (ریالیسم)

۳- معرفت شناسی عمل گرا و تربیت (پراگماتیسم)

۴- معرفت شناسی - مکتب تخیلی

ج -

۱- ارزش و ایده الیسم

دنیاله مکساتم فلسفی و آراء تربیتی

- ۲- ارزش ورنالیم
- ۳- ارزش ویزاگماتیم
- ۴- ارزش و فلسفه تخیلیلی
- ه- نظریات تربیتی معاصر
- ۱- پایدار گراشی - نقد بر پایدار گراشی
- ۲- پیشرفت گراشی - نقد بر پیشرفت گراشی
- ۳- بنیان گراشی
- ۴- نظریه بازسازی، نقد بر نظریه بازسازی
- و- مبارزه طلبی فلسفه وجود
- ۱- تدریس و یادگیری
- ز- منطق و تحلیل
- ۱- منطق در تدریس
- ۲- مفهوم تدریس
- ۳- مفهوم تساوی

تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته

کد درس: (۱۰)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: هدف آشنائی دانشجویان به نظام تعلیم و تربیت اسلام است که از مصادرات اول تاکنون و مکتب و تعلیم و تعلم و برنامه و تحقیقات داشته است و اکنون حوزه‌های علمیه قم و نجف نمودار وجود آن نظام‌اند، آشنائی با هدف‌ها، روش‌ها و اصول تربیت بر اساس وحی و قرآن کریم و سنت رسول الله (ص) و ائمه معصومین و نظرات علمای اسلام که درس خوانده‌اند و تدریس کرده و آثار علمی پدید آورده‌اند.

اخذ ارشادات و هدایت از تعالیم عالیه اسلام بطوریکه دانشجو ضمن شرکت در این درس معرفت به نفس و معرفت به خداوند حاصل نماید، به ترکیه نفسانی مبادرت ورزد و خود را در خدمت خدا پرستان قرار دهد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

هدف‌های تربیتی اسلام

- پرستش خدا هدف اساسی تربیتی

- تقوی

- استقلال فرد

- احترام به انسان

- مسئولیت فرد

- تغییر رفتار انسان

- ویژگی‌های تربیتی اسلام

- روش عبادات دنباله تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته

- روش پرورش خرد

- روش تلفیق علم و عمل

- روش توأم ساختن ایمان و عمل

- روش عقلانی در تربیت اسلامی

- روش امر به معروف و نهی از منکر

- جهایک روش قاطع تربیتی

- روش پاداش و تنبیه

- توبه‌یک روش تربیتی

- تربیت از طریق ذکر مثل

- روش پرورش روان

کارورزی

کد درس: (۱۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: درس ترم آخر

هدف: کسب تجربه و ورزیدگی در برکارگیری دانش راهنمایی و مشاوره با مراجعان مختلف

سرفصل دروس: (۱۳۶ ساعت)

دانشجویان در مدارس، مراکز مشاوره، مراکز بهداشت روانی، کلینیک‌های روانی مراکز روان‌شناسی‌نهادها خصوصاً " مراکز مشاوره دانشگاه‌ها حتی الامکان در اتاق‌های مجهز به آینه یک طرفه و وسایل سمعی و بصری تحت نظر استاد راهنما به کار مشاوره و روان‌درمانی بپردازد و در حین و بعد از جلسات مشاوره‌ای از نظرات و رهنمودهای استاد خود بهره‌مند می‌گردند دانشجویان حداقل سه (۳) مورد از بین مراجعان خود را انتخاب کرده و جریان مشاوره با آنان را ضبط نموده و نتیجه کارش را در اختیار استاد قرار دهد و از بین این سه (۳) مورد حداقل یک مورد را انتخاب کند و در جلسات حضوری آموزشی که هر هفته یک بار با حضور استاد و دانشجویان تشکیل میشوند جریان و نتایج عملکرد خود را برای گروه ارائه نماید و از بازخوردهای آنان بهره‌مند می‌گردد.

مشورت در خدمات مشاوره‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان درمانی

هدف: معرفی روشهای مشورت و آموزش فنون کاربردی به والدین، معلمان، مدیران و سایر کسانی که بررسی دریافت خدمات مشورتی مراجعه می‌کنند.

سرفصل دروس: (۲ واحد نظری ۲۴ ساعت)

تفاوت کمک مستقیم (مشاوره و کمک غیرمستقیم (مشورت، کارآموزی و تکوین

سازمانی) : فلسفه و اهداف مشورت، حدود مشورت، ضرورت مشورت

انواع مشورت شامل مشورت سه‌جانبه: مشورت بهداشت روانی و کاپلان، مشورت

رفتاری، مشورت فرایند، مشورت از دیدگاه اسلام، مراحل مشورت (۹ مرحله) مشورت با

والدین، معلم، مددکار و سایرین، کارآموزی یا تعلیم: تفاوت تعلیم مستقیم و تعلیم

غیرمستقیم، تعلیم مستقیم شامل: تعلیم مهارت‌های اجتماعی، تعلیم متونی (ابراز وجود)

تعلیم چندجانبه، آموزش روانی.

تعلیم غیرمستقیم شامل:

مدل تکوین منابع انسانی (کارکوف، مدل یاورماهر) (Egan) سایر مدلها

موضوعات و مسائل اخلاقی در مشاوره روان درمانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان درمانی

هدف : شناخت اصول و موازین و مسائل اخلاقی مربوط به اشتغال حرفه‌ای در مشاوره

و روان درمانی.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آشنائی با اصول اخلاقی در حرفه‌های یاورانه، تضاد مسائل اخلاقی و قانونی
وظیفه مشاوره به عنوان یک فرد متخصص، ارزشها و رابطه یاورانه، معیارهای کارآیی و
کارآموزی و سرپرستی حرفه‌ای، حقوق مراجع و اطلاعات مربوط به او، مسائل اخلاقی
مربوط به رابطه مشاوره‌ای، مسائل اخلاقی مربوط به مشورت با اشخاص و موسسات اخلاقی
مربوط به درمان زناشویی و خانواده درمانی، مسائل اخلاقی به مشاوره گروهی، مسائل
اخلاقی مربوط به استفاده از آزمونها، مسائل اخلاقی مربوط به استفاده از نظریه‌ها،
آشنائی با نحوه برخورد مشاوره با قوانین جاری کشور در ارتباط با فعالیت های حرفه‌ای
مشاوره، آشنائی با مجموعه موازین اخلاق مشاوره در جهان.

مشاوره نوتوانی

تعداد واحد: ۲
نوع واحد: ۱ واحد عملی + ۱ واحد نظری
پیشنیاز: نظریه‌های روشهای مشاوره خانواده
هدف: آشنائی دانشجویان با موضوع مشاوره نوتوانی و یادگیری روشها و فنون آن

سرفصل دروس: (یک واحد نظری ۱۷ ساعت + یک واحد عملی ۳۴ ساعت)
- موضوع مشاوره نوتوانی، اهمیت و لزوم مشاوره نوتوانی
- مشاوره با معلولین جسمی به تفکیک - روش مشاوره موثر با این قبیل افراد
- مشاوره با معلولین روانی (عقب مانده‌های ذهنی، افراد ناسازگار و وسوسه‌پرات - خصوصیات این قبیل مراجعین روش مشاوره موثر با آنان.
- مشاوره با معتادین (الکل، افیون، سایر مواد مخدر علل ابتلاء افراد به این نوع اعتیادها خصوصیات روانی این گونه افراد و روش مشاوره موثر با آنان.
- مشاوره با معصیت دیدگان (فرزندان و خانواده‌های شهید، جنگ زده‌ها، عزیزان دست داده‌ها خصوصیات روانی این قبیل افراد طرز مشاوره موثر با آنان.

مسائل راهنمایی مشاوره در ایران و جهان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: درس ترم آخر

هدف: بحث و بررسی مسائل روز در راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی در ایران و جهان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

وضعیت راهنمایی و مشاوره در مدارس ایران، وضعیت راهنمایی تحصیلی و شغلی در ایران بررسی عملکرد مراکز مشاوره و ستادهای تربیتی، بررسی وضعیت و عملکرد طرح کار، وضعیت مشاوره و روان‌درمانی در بیمارستانها و سازمانهای دیگر، وضعیت تربیت مشاوره و روان‌درمانگر در ایران، بررسی وضعیت آزمونهای روانی و کاربرد آنها در کشور، بررسی مسائل رایج و متداول راهنمایی و مشاوره در جهان.

توضیح: هردانشجو موظف است با نظر و راهنمایی استاد مربوط در زمینه یکی از مسائل فوق با سایر موضوعات مشابه بررسی‌های لازم را انجام داده و گزارش تحقیقی رات تهیه کرده و آنرا در کلاس ارائه نماید.

فصل چهارم

منابع و مراجع

منابع و مآخذ درس

نام درس: نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان‌درمانی

- ۱- نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی تألیف دکتر عبدالله شفیق آبادی و دکتر غلامرضا ناصری انتشارات مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۶۵
- ۲- رفتاردرمانی تألیف اولیبری و ویلسون ترجمه: دکتر سیف - فیض - پودات انتشارات فردوس ۱۳۶۵
- ۳- پدیدارشناسی و روان‌درمانی تألیف میلتنون ترجمه: مولی انتشارات دهخدا
- ۴- رفتاردرمانی بالینی تألیف: گلدفرد و ویسودسن ترجمه: دکتر احمدی انتشارات نشر دانشگاهی ۱۳۶۸.

- 1-Corsini R. Current psychotherapies. Illinois.F.E. peacock peacock publishers Inc.1276
- "- Ivey, A&&simed Downing, counseling and psychotherapy, : Skills, theories, and practice , New gersey, prentice Hall, Inc,1980
- 3- Walder, and et al . Clinical procedures for behavior therapy New gersey, prentice Hall, Inc .1981
- 4- Barclay, j. foundations of counseling strategies. New york, John Wiley Inc-1971.
- 5- Barton, A three worlds therapy: Freucl, Jung & Rogers. Caligornia, National press Boods, 1974.
- 6- Hersher, L. Four psycholtercipies N.Y. Appleton-Contury Crofts, 1970

نام درس : نظریه ها و روشهای مشاوره گروهی

- ۱- روان درمانی و مشاوره گروهی نوشته : دکتر باقر ثنائی انتشارات چهر
۲- گروه و گروه درمانی نوشته : دکتر باقر ثنائی

- 3- Gagne, C.M. Basic Approaches to group
Psychotherapy and group counseling
Ohlsen M. group counseling

نام درس : نظریه ها و روشهای مشاوره حرفه‌ای

- ۱- کتاب راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغلی تألیف دکتر عبدالله
شفیع آبادی، تهران: انتشارات رشد، چاپ سوم ۱۳۶۷

- ۲- کتاب بررسی و برنامه‌ریزی زندگی تحصیلی- شغلی ترجمه دکتر طبیبه زندی پور: انتشارات
فردوسی ۱۳۶۶

- 3- Crites, J.: Vocational psychology, New York. Mc Grow - Hill Book
Co, 1964.
4- Tolbe, E.: Counseling for career Development, Boston: Houghton
Mifflin co, 1974.
5- Dipow, S. Theories of Career Development, New York Appleton,
Century Crofts, 1968.
6- Gijberg, E.: Occupational choice, New York: Columbia University
press, 1966.

نام درس : نظریه ها و روشهای مشاوره خانواده

- ۱- روان درمانی خانواده نوشته جی هیلی مقدمه و ترجمه دکتر باقر ثنائی: امیرکبیر (۱۳۶۶)

۲- خانواده و خانواده درمانی نوشته سالوادور مینوشینم مقدمه و ترجمه دکتر باقر شنائسی

(آماده چاپ)

منابع فرعی :

نظریه عمومی سیستمها نوشته برتا لانفی ترجمه : کیومرث پریانی نشر تندر

3- Satir, V. corjoint family therapy.

4- Minuchin S. family therapy Techamqucs.

نام درس : تمرین مشاوره در آزمایشگاه

1- Microcounseling, Allen Ivey

2-The skilled helper, Egan

3- A model In- Serwiv micorocounseling trairmng s. Alaghband

نام درس : تهیه و کاربرد آزمونهای مشاوره

نام درس : آمار استنباطی

نام درس : روشهای تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روان شناسی

نام درس : مکاتب فلسفی و آراء تربیتی

نام درس : مکاتب فلسفی و آراء تربیتی

۱- فلسفه تعلیم و تربیت : دکتر علی شریعتمداری

۲- آشنائی با فلسفه آموزش و پرورش نوشته جرج ف . نلر ترجمه فریدون بازرگان

نام مدرس : تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته

۱- تعلیم و تربیت در اسلام و شهید مرتضی مطهری

۲- روش تربیتی اسلام محمد قطب ترجمه سید محمد جعفری

۳- فلسفه تربیتی اسلام : فاضل جمالی ترجمه غلامرضا سعیدی

۴- تعلیم و تربیت اسلامی و دکتر علی شریعتمداری

منابع فرعی درس

۱- معرفت نفس ، آقای حسن زاده آملی

نام درس : کارورزی

نام درس : مشورت در خدمات مشاوره‌ای

- 1-Consultation:practice and practioner byj, kirby
- 2-The consulting process in Action by G.Lippitt & R.Lippitt
- 3- The profession and practice of consultation by Gallessish
- 4- Psycho logicp consultation: the Helping teachers Meet special Needs.By C.A. Parleer
- 5- The theory and practice of mental Health Consultation , by C.Caplan

نام درس : موضوعات و مسائل اخلاقی در مشاوره و روان‌درمانی

- 1-Issues and Ethics in the Helping professions by Corey, Gerald and corey M.S. and callanan, p. Brooks/cole publisinging co . pacific Groreca 1987

نام درس : مشاوره نوتوانی

نام درس : مسائل راهنمایی پیشاوره در ایران و جهان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دوره سه‌ذی‌ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبانی قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن دروس سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیران ای عالی برنامه ریزی

۴۳۲

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره: ۲۳/۲۶۴۹

پیوست

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph.D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد)

براینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، دراین صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزش گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برنامه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا شامی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی